

Etikk og sykehjem

RASK-Hordaland 20.04.17

Per Espen Akselsen, KAS

Kjellaug Enoksen, Nfas

Etiske problemstillinger

- Etiske problem bør drøftes jevnlig i samlet personalgruppe, legen er en viktig aktør.
  - Tema kan være:
    - Tvang
    - Livets slutt
    - Behandlingsbegrensing
    - Forhold i avdelingen
-

Kasuistikk

- 94 år gammel kvinne
  - Innlagt i korttidsopphold i sykehjem over lang tid
  - Alvorlig KOLS
  - Kritisk ischemi med leggsår og nekrotiske tær
  - Ønsker å bo hjemme, men har i løpet av de siste 4 mndr. vært innlagt i sykehus eller sykehjem på grunn av forverret KOLS, lungebetennelse, smerteproblem fra fot og skade etter fall
  - Kognitivt relativt velfungerende
  - Akutt forverret respirasjon kort tid etter avsluttet antibiotika. CRP 120
  - Startet antibiotika.
  - Etter 2 dager ytterligere forverret og antibiotika ble avsluttet neste dag.
  - Pasienten døde dagen etter med familie til stede.
  - I ettertid kom det fram at hun hadde gitt klart uttrykk for at nå hadde hun vært gjennom nok og var klar for å dø.
  - Ingen av personalet hadde fanget opp dette.
-

Behandlingsavklaring

Behandlings avklaring bør gjøres når pasienten blir lagt inn til fast plass i sykehjem eller får påvist alvorlig sykdom.

Viktig å få vite:

- hva pasienten har av kunnskap om egen sykdom og prognose.
  - pasientens syn på livsforelengende behandling
  - innleggelse i sykehus, medisinsk faglig vurdering og pasientens ønske
  - respirator eller annen pustestøtte
  - behandling på sykehjemmet
    - Antibiotika ja/nei
    - Lindrende behandling
-

Notat om behandlingsavklaring

Notatet må inneholde:

- innleggelse i sykehus ja/nei
  - Behandling som ansees å være virkningsfull
    - Pustestøtte
    - Kirurgi
    - Antibiotika
    - Hjerte-lungeredning
  - lindrende behandling
-

HLR

- HLR-minus
    - Det skal ikke startes hjerte eller lungeredning dersom pasienten blir livløs.
    - HLR-minus sier ingenting om hvilken annen behandling som skal gis.
-

Beslutningsprosesser for begrenning av livsforlengende behandling hos alvorlig syke og døende

Forberedende samtale

- Deltagere
    - Lege som har behandlingsansvar
    - Sykepleier og evt. andre kontaktpersoner fra pleiegruppen
    - Pasient
    - Pårørende
-

Innhold i forberedende samtale

- Det er viktig å ha en åpen tilnærming slik at pasienter og pårørende kommer fram med sine tanker og synspunkter.
  - Legen bør ha en mal med de viktigste punkter for å sikre at disse blir gjennomgått.
  - Når pårørende samtaler på vegne av pasienten er det pasientens holdninger som skal etterspørres.
-

Forberedende samtaler i norske sykehjem

[ORIGINALARTIKKEL](#) | [SAMFUNNSMEDISIN](#)

Elisabeth Gjerberg, Lillian Lillemoen, Kristin Weaver, Reidar Pedersen, Reidun Førde (Se alle biografier)

[ARTIKKEL](#)

[REFERANSER](#)

[KOMMENTARER \(0\)](#)

[ENGLISH](#)

Publisert: 20. mars 2017

Nr. 6, 21. mars 2017

Tidsskr Nor Legeforen

2017; 137:447-50